

DIENSTBARE GELOOFSGEMEENSCHAPPEN

Bouw netwerken en geloofsgemeenschappen ten dienste van de samenleving.

Huidige staat in Nederland

In Nederland zijn veel kerken actief op zoek naar manieren om dienstbaar te zijn aan hun omgeving. Dit streven gaat verder dan alleen armoedebestrijding en omvat een breed scala aan activiteiten en initiatieven die bijdragen aan de sociale cohesie en het welzijn van hun gemeenschappen.

Dynamieken in dit verlangen

De dynamieken rondom het streven naar het bouwen van netwerken en geloofsgemeenschappen omvatten zowel de positieve impact van dergelijke gemeenschappen op het welzijn van individuen als de uitdagingen die gepaard gaan met het creëren van samenhang en betrokkenheid.

Groei van de zorgvraag

De groei van de zorg(vraag) is op termijn onhoudbaar. Zonder veranderingen zou over veertig jaar één op de drie mensen in de zorg moeten werken vergeleken met één op de zeven nu (WRR-rapport Kiezen voor houdbare zorg, 2021).

Saamhorigheid en gezondheid

Begrippen als saamhorigheid en verbondenheid zijn direct gerelateerd aan gezondheid en welzijn, terwijl verdeeldheid en uitsluiting juist bijdragen aan ziekte en onwelzijn (Van Stigt, 2022).

Sociale cohesie en beleidsinterventies

Beleidsambtenaren en buurtcoördinatoren proberen door middel van persoonlijke relaties en gemeenschapsactiviteiten een lokale gemeenschappelijke sfeer te creëren waarin bewoners zich thuis voelen en willen bijdragen (De Wilde, 2022).

Omvang van inzet door kerken

Kerken en diaconale organisaties in Nederland hebben aanzienlijke middelen ingezet om verschillende maatschappelijke problemen aan te pakken. In de periode 2020-2022 werd bijna €41 miljoen uitgegeven aan diverse vormen van hulp en ondersteuning. Deze hulpverlening omvat onder andere voedsel- en kledingbanken, financiële ondersteuning, sociaal-emotionele steun en activiteiten gericht op gemeenschapsvorming en welzijn.

Aanbevelingen voor dienstbaarheid

Contextualiseer het Koninkrijk

Ontwikkel een contextuele theologie van het Koninkrijk die aansluit bij de hedendaagse cultuur en realiteiten van de stad (Piet, 2018).

Bid voor de stad

Zet gebed centraal in de roeping van de kerk om shalom te brengen in de gemeenschap (Piet, 2018).

Werk samen voor shalom

Stimuleer samenwerking tussen kerken en andere organisaties om effectief bij te dragen aan het welzijn van de stad (Piet, 2018).

Kerncijfers en statistieken

Levensbeschouwelijke groeperingen

In 2022 gaf 43% van de bevolking van 15 jaar en ouder aan tot een levensbeschouwelijke groepering te behoren (CBS, 2022).

- 5,6% islam
- 32% protestant
- 22% rooms-katholiek
- 9% anders

Kerkbezoek

12% van de bevolking ging in 2022 regelmatig (minstens eens per maand) naar een religieuze dienst, het minst gebeurde dit bij rooms-katholieken (1 op de 10) (CBS, 2022).

Inzichten uit onderzoek

Biologie van groepsdieren

"De biologie van ons lichaam verradt dat we groepsdieren zijn en is verbonden met de 'biologie' van de samenleving waarin we leven. Begrippen als saamhorigheid, harmonie, vriendschap, verbondenheid, vrede, plezier, solidariteit, sympathie, trouw en liefde worden geassocieerd met gezondheid en welzijn" (Van Stigt, 2022).

Communitaristisch verlangen

"Hoewel sociale cohesie wordt verbeeld en gevierd als een bestaand emotioneel weefsel in wijken, proberen beleidsambtenaren buurtcoördinatoren, opbouwwerkers en andere professionals een communitaristisch verlangen bij bewoners aan te wakkeren door middel van een instrumentalisering van persoonlijke relaties, intieme verbanden en gevoelens" (De Wilde, 2022).

Mogelijke obstakels voor dit verlangen

Verlies van gemeenschapszin

Door de afname van traditionele gemeenschapsstructuren hebben mensen minder natuurlijke, ondersteunende netwerken, wat de bestrijding van onrecht bemoeilijkt.

Institutionele belemmeringen

Bestaande instituties zijn vaak niet uitgerust om de complexiteit van structureel onrecht aan te pakken, wat leidt tot inefficiënte of ineffectieve oplossingen.

- WRR-rapport Kiezen voor houdbare zorg [Link naar bron](#)
- Mieke van Stigt, Column: Een zieke samenleving heeft behoefte aan verbinding en harmonie
- De Wilde, Mandy. Hoe gemeenschapsverlangen wordt opgewekt in het Nederlandse wijkbeleid
- CBS, 2022. Welk geloof hangen we aan?
- Piet, Dissertation. (2018). Dissertation Piet 2018 V2.pdf
- Armoede in Nederland 2020-2022 Rapport [Link naar bron](#)
- Protestantse Kerk: Op weg naar 2040: De toekomst van de kerk is niet aan ons [Link naar bron](#)
- Website Leger des Heils: buurthuis kamers
- Civil Society: de kracht van de burgermaatschappij
- Wikipedia: Burgermaatschappij [Link naar bron](#)

